

IGAZSÁGÜGYI MINISZTERIUM
EMBERI JOGI MUNKACSOPORT TITKÁRSÁGA

IDŐSEK JOGAIÉRT FELELŐS TEMATIKUS MUNKACSOPORT

IKT. SZÁM: VII-EJMCS/6/2/2023

MELLÉKLET: JELENLÉTI ÍV

EMLÉKEZTETŐ
2023. MÁJUS 24.

Helyszín: 1055 Budapest, Szalay u. 10 -14., I. emelet 101. tárgyalóterem

Időpont: 2023. május 24. 11.00 óra

Tárgy: Idősek Jogaiért Felelős Tematikus Munkacsoport ülése

Jelen vannak: a mellékelt jelenléti ív szerint

Dr. Beneda Attila, családjegyért felelős helyettes államtitkár köszöntötte a résztvevőket, ismertette a napirendet. A minisztériumi feladat –és hatáskörök változása miatt az idősügy a Kulturális és Innovációs Minisztériumhoz (továbbiakban: KIM) került Csák János miniszter úr és Hornung Ágnes államtitkár asszony irányításával, utóbbi a tematikus munkacsoport vezetését Helyettes Államtitkár Úrra bízta. A nyugdíjügy átkerült a Pénzügyminisztériumhoz. Csák miniszter úr a családjegyét életútszerűen képzelel el, a várandósságtól egészen az élet végéig.

1. napirend: Az Idősek Jogaiért Felelős Tematikus Munkacsoport ügyrendjének az elfogadása

Dr. Beneda Attila kifejti, hogy az ügyrend módosítását a minisztériumok feladat –és hatáskörében bekövetkezett változások indokolták.

Dr. Varga Judit az Alapvető Jogok Biztosa Hivatalának Egyenlő Bánásmódért Felelős Főigazgatóság vezetője az ügyrend kapcsán megjegyzi, hogy a Főigazgatóság továbbra is szeretne a tematikus munkacsoport munkájában részt venni.

Erre figyelemmel kéri, hogy a tagok felsorolásánál legyen külön megjelenítve az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala (továbbiakban: AJBH), valamint az AJBH Egyenlő Bánásmódot Felelős Főosztálya is. Ezzel az AJBH küldötte, Kopácsy Judit is egyetért.

Dr. Beneda Attila a felvetéssel egyetért.

Ezt követően a tagok a napirendet egyhangú szavazással elfogadták.

2. napirend: Idősügyi aktualitások

Előadó: dr. Beneda Attila családügyekért felelős helyettes államtitkár, KIM

Dr. Beneda Attila elmondja, hogy 2023 novemberében szeretnének konferenciát szervezni a generációk közötti együttműködésről, ennek a programját lassan elkezdik előkészíteni, és ha elkészül, hirdetni is fogják. A jövő évi magyar elnökségben kiemelt szerepet szeretne szánni az idősügynök és a generációk közötti kapcsolatokban rejlő lehetőségek kiaknázásának.

Megjelent az Idősbarát Önkormányzat díj, amit a kulturális és innovációs miniszter és a belügyminiszter együtt ad át. Erre 2023. június 15 –éig lehet pályázni 1,5 millió forint a pályázati díj. Helyettes Államtitkár Úr buzdít mindenkit a részvételre. A pályázat elbírálásában a demenciában élők, valamint a hozzátartozóik információhoz jutását szeretnék előnyben részesíteni, de az idősök rendszeres testmozgása, egészséges életmódja, a kulturális igények kielégítése is fontos szempont.

A Covid járvány rávilágított arra, hogy kormányzati szinten is szükséges foglalkozni a demenciában élők és hozzátartozóik élethelyzetével. A hetekben zajlik a Demencia Akcióterv frissítése, amelyet szeretnének a döntéshozók elé terjeszteni. A tervek szerint még a nyár előtt véglegesítik az anyagot.

A két évvel ezelőtt, a kulturális és innovációs miniszter által adományozható Monspart Sarolta – díjra is lehet jelölni július 1–éig, a díjjal 500 ezer forint összegű pénzjutalom jár.

Magyarország átfogó egészségügyi szűrőprogramja folyik és a gyalogló idősök klubhálózatának folyamatos bővülése, fejlesztése is zajlik. Utóbbiban 150 klub mintegy 1200 tagja vesz részt rendszeresen a gyaloglóklubokban. A munkába Révész Máriusz államtitkár úr is bekapcsolódott. Helyettes Államtitkár Úr háziorkosként is propagálja ezt a szabadidős lehetőséget időseknek és fiataloknak egyaránt.

3. napirend: Nyugdíjpolitikai aktualitások

Előadó: dr. Horváth Anikó főosztályvezető, Nyugdíjpolitikai Főosztály, Pénzügyminisztérium

Dr. Horváth Anikó főosztályvezető asszony ismerteti a nyugdíjbiztosítási feladatok kormányzati ellátásnak szerkezetét. A Kormány tagjainak feladat –és hatáskörétől szóló 182/2022 (V.24.) Korm. rendelet 148. § (1) bekezdés 9. pontja szerint a Kormány nyugdíjpolitikáért felelős tagja a Pénzügyminiszter (a továbbiakban: PM). Ezen belül a feladatokat a PM Államháztartásért Felelős Államtitkársága Államháztartási Szabályozásért, Humán és Önkormányzati Költségvetésért Felelős Helyettes Államtitkárságának Nyugdíjpolitikai Főosztálya végzi. A pénzügyminiszter 1/2023 (I.13.) PM utasítása a PM Szervezeti és Működési Szabályzatáról tartalmazza – többek között – a nyugdíjpolitikai feladatokat.

Ma már mindenkinek lehetősége van arra, hogy ellenőrizze, hogy a társadalombiztosítási bejelentése megtörtént-e. Azzal arányos összegű nyugellátást kaphat valaki, amennyit aktív korában járulék formájában befizetett a rendszerbe.

A szociális biztonsági rendszer célja, hogy ellátást nyújtson azok számára, akik helyzetükből adódóan rászorulók, vagy valamely társadalmi preferencia mentén normatív támogatás jár a részükre, vagy egyes szolgáltatásokra jogot szereztek. A szociális biztonsági rendszer elemei az alábbiak:

- szociális ellátórendszer;
- családtámogatási rendszer;
- társadalombiztosítási rendszer.

A szociális ellátórendszerben az ellátások rászorultság vagy normatív szabály alapján állapíthatók meg. A finanszírozás forrása a központi költségvetés.

A társadalombiztosítás társadalmi méretben szervezett kockázatközösség, amely a megbetegedéssel, az időskorral, a biztosított halála esetén a hozzátartozók ellátásával járó kockázatok kezelésére szolgáló jövedelemarányos keresetpótló ellátások. A társadalombiztosítási ellátásokra való jogosultságot előzetes biztosítási idővel kell megalapozni. A társadalombiztosítás pénzügyi folyamatai az Egészségbiztosítási és Nyugdíjbiztosítási Alapon keresztül bonyolódnak le.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer a közigazgatási jog által szabályozott életviszonyok összessége. A jogosultság alapja elsősorban a biztosítási jogviszony, amely tipikusan hárompólusú, általában kötelező részvételű, valamint a törvény erejénél fogva jön létre és szűnik meg. Meghatározó a biztosítási elv (díjat fizetnek, amiért a biztosítási esemény bekövetkeztekor szolgáltatás jár), a szolidaritás elv csak másodlagos. A nyugdíjrendszer alkotmányos védelmet élvez, keretében érvényesül a tulajdonvédelem, a szerzett jogok, várományok és az egyenlő bánásmód.

A nyugdíjrendszernek két fő típusát különböztethetjük meg a felosztó-kirovó és a tőkefedezeti rendszert. A felosztó-kirovó rendszerben a folyó bevételekből fedezik a folyó kiadásokat, ebben a nyugdíj fedezetét a felnevelt járulékfizetők teremtik meg. Európában ez az általános megoldás, Magyarországon is ilyen nyugdíjbiztosítási rendszer van érvényben. Ennek a rendszernek a fő kockázata az elöregedés és az aktívak arányának csökkenése. A tőkefedezeti rendszerben a befizetéseket befektetik, a nyugdíj fedezetét a felhalmozott tőke teremti meg. Ez Európában csak kiegészítő jelleggel működik. Ilyen az önkéntes nyugdíjpénztár és a magánnyugdíjpénztár (utóbbi 1998-2011 között a nyugdíjrendszer egyik pillére volt, azóta önkéntes).

A magyar nyugdíjrendszer általános jellemzője, hogy felosztó-kirovó elven működik és jövedelemarányos. A nyugellátás típusa lehet saját jogú (öregségi nyugdíj) és hozzátartozói (özvegyi és szülői nyugdíj, árvaellátás). A nyugdíj jövedelemarányos keresetpótló ellátás, tehát az aktív korban elért jövedelmet pótolja. A nyugdíj összegének kiszámítása az 1998. január 1-jétől a nyugdíjazás időpontjáig (vagy az elhalálozásig) elért jövedelem alapján történik.

A magyar Kormány több kiegészítő nyugdíjintézkedést hozott. A nyugdíjakat minden év januárjában a költségvetési törvényben meghatározott várható infláció mértékével megegyezően megemeli. Minden év novemberében visszamenőleg emelést hajt végre, ha a különbség mértéke egy százalékpont. Amennyiben a különbség kisebb egy százalékpontnál, akkor novemberben, egy összegben, kiegészítésként folyósítják az egész éves különbözetet, az ellátás összegébe pedig a következő év januárjától épül be. Ezeket az intézkedéseket nem csak a nyugdíjakkal kell alkalmazni, hanem számos más ellátásnál is (korhatár előtti nyugdíjszerű ellátások, rokkantsági, rehabilitációs ellátás). 2022-ben 14 %-kal, 2023-ban 15 %-kal emelkedtek a nyugdíjak. 2021-től visszaépítették a 13. havi nyugdíjat, amelyet a januári nyugdíjösszeg alapján februárban fizetnek ki a nyugdíjakkal együtt. Nyugdíjprémium az özvegyeségi nyugdíjon kívül minden nyugellátás után fizethető akkor, ha novemberben a várható GDP növekedés több, mint 3,5 %.

A nyugdíjmelést a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény 41. § (3) bekezdése írja elő, a megvalósítás módjáról pedig a Tnytv. 62. § -a rendelkezik. A biztosítási elvnek megfelelően valamennyi nyugdíj értékét meg kell őrizni.

Alacsony összegű nyugdíjakat azoknak állapítanak meg, akik az aktív éveikben nem szereztek jogosultságot (kevés szolgálati idő és nagyon alacsony jövedelem) magasabb összegre vagy kétoldalú egyezmény vagy EU rendelet alapján csak nyugdíjrészre jogosultak hazánkban, és további ellátásrészüket más államtól kapják. 2023-ban 40 év szolgálati idővel, végig minimálbér mellett 120.300 Forint körül van a kezdő nyugdíj összege, 20 év szolgálati idővel is meghaladja a 81.600 Forintot. 15 év szolgálati idő alapján 64.800 Forint a megállapított résznyugdíj összege. A nyugdíj átlagos havi összege 2023 májusában 209.500 Forint.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer hosszú távú fenntarthatóságának záloga az egyensúlyközeli állapot fenntartása. A Nyugdíjbiztosítási Alap költségvetésének kiadási oldala évről évre számol az inflációkövető nyugdíjmelés összegével, a belépő nyugdíjasok nyugdíjkiadásával, a februárban kifizetendő 13. havi nyugdíjjal és amennyiben szükséges, a novemberben fizetendő nyugdíjprémiummal.

A méltányossági nyugdíjintézkedések jellemzői a következők:

- a nyugdíj elsősorban biztosítási elvű, rászorultsági szempontok nem érvényesülnek;
- a feltételek méltányosságból sem mellőzhetők: a méltányossági nyugdíjintézkedések nem a nyugellátások feltételei vagy a számítási szabályai alól mentesítenek, hanem külön feltételek mellett, külön meghatározott összegben adhatók;
- a feltételei jogszabályban (Tnytv. 66. §, TnyR. 72/B. §), de jogot nem lehet rá szerezni, a feltételek teljesítése esetén is csak méltányosságból adható.

A méltányossági nyugellátás fajtái: a) kivételes nyugellátás (annak, aki nyugellátásra nem jogosult), b) méltányossági nyugdíjmelés (meglévő ellátáshoz, beépül a nyugdíj összegébe), c) egyszeri segély (meglévő ellátáshoz, nem épül be az ellátás összegébe).

Ma már nem úgy tekintünk az idősekre, mint „nyugdíjas társadalomra”, mert – bár a nyugdíjkorhatár 65 év – az emberek a technika fejlődésével egészségesebben élnek, ezért többségük valamilyen formában aktív tagja marad a társadalomnak.

A „nők 40” kedvezményes nyugdíjba vonulás abban segít, hogy nők aktívan be tudjanak kapcsolódni az unokák – illetve a gondozásra szoruló idős családtagok – ellátásába,

támogatásába, ezzel tehermentesítve egyfelől a fiatalabb generációkat, segítve számukra a munkahelyi és a családi teendők összeegyeztetését, másfelől a napközbeni ellátást nyújtó, illetve a szociális intézményrendszert (2011 óta több mint 363 ezren vették igénybe).

A nyugdíjba vonulás nem minden esetben zárja le az aktív, munkával töltött időszakot, mert például a nők már nyugdíjkorhatár előtt is nyugdíjba vonulnak („nők 40”), és nyugdíj mellett is dolgoznak.

A nyugdíjasok foglalkoztatása kedvezőbbé vált: 2019-től a munkaviszonyban állók, 2020. július 1-jétől kezdődően pedig valamennyi jogviszonyban dolgozó nyugdíjas esetében kizárólag 15 %-os személyi jövedelemadót kell fizetni a jövedelem után. A munkáltatók – a tapasztalatok mellett – ezért is szívesen foglalkoztatnak nyugdíjasokat.

2020. július 1-jétől bármely jogviszony keretében végzett munkából származó kereset mentes a járulékfizetési kötelezettség alól:

- nyugdíjjárulék-fizetési kötelezettség hiányában 0,5 %-os növelés sem lehetséges,
- a korhatár előtti ellátás nem nyugdíj, más járulékfizetési, jogszerzési szabályok érvényesülnek,
- a megváltozott munkaképességűek ellátásai sem minősülnek nyugdíjnak, ezért az ezen ellátások mellett elért keresetre is más szabály vonatkozik.

A nyugdíjbiztosítási feladatokat a Magyar Államkincstár Nyugdíjfolyósító Igazgatósága, valamint a fővárosi és vármegyei kormányhivatalok látják el.

Az idős korosztályok aránya folyamatosan nő, 2070-re a 65-89 éves korosztály aránya várhatóan eléri a társadalom közel egyharmadát a jelenlegi egyötödös arány helyett.

Ez a helyzet kihívás elé fogja állítani valamennyi európai országot, köztük Magyarországot is. A magasabb nyugdíjkifizetésre időben fel kell készülni.

A nyugdíjrendszer fenntarthatósága érdekében Magyarország már eddig is több intézkedést tett, például:

- a nyugdíjkorhatár emelése két ütemben,
- a nyugdíjrendszer 2012-es átalakítása,
- demográfiai mutatók javítása (családtámogatások),
- a foglalkoztatottak számának emelése és ezzel a befizetések növelése.

Az Európai Bizottsággal – a Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Tervének (a továbbiakban: RRF) keretében – történt egyeztetések eredményeképpen a magyar nyugdíjrendszer átfogó felülvizsgálatát célzó megállapodás alapján három mérföldkőről született döntés.

1. Független nemzetközi szakértői jelentés a magyar nyugdíjrendszer hosszú távú fenntarthatósági kihívásainak kezelésére irányuló szakpolitikai lehetőségekről
2. A nyugdíjrendszer módosítására vonatkozó szakpolitikai javaslattal kapcsolatos konzultáció
3. A nyugdíjrendszert módosító jogszabályok megalkotása

4. napirend: A Geriátriai readaptáció c. szakkönyv megjelenésének jelentősége

Előadó: Dr. Blaskovich Erzsébet geriáter szakorvos, az Idősek Tanácsának tagja

Dr. Blaskovich Erzsébet főorvos asszony a Geriátriai readaptáció című szakkönyvét mutatja be. Ez egy speciális idősgyógyászati szakkönyv, amely a nem rehabilitálható, aktuálisan kórházi gyógykezelésre nem szoruló, de teljes vagy részleges önellátásra képtelen idős betegek érdekében több állapotjavítási módszert mutat be.

A geriátriai readaptáció az öregedés kóreltani következményeinek késleltetésére irányuló állapotjavítás. Az életfenntartó szomatikus alpműködések (légzés, keringés, anyagcsere) mellett az érdeklődés, a jó kedélyállapot, a szellemi és a fizikai aktivitás biztosításával, a depressziós háttérű demenciálódás leküzdésével komplex módon segíti az önellátási funkciók visszanyerését és megtartását.

Jellemző, hogy egyszerre több betegség változatos kombinációjával kell számolni, amely a szomatikus, mentális, spirituális és szociális szférát egyénileg különböző mértékben, de minden idős embernél egyaránt érint. Ez a változatos klinikummal járó geriátriai multimorbiditás.

A KSH adatai szerint a 65 éven felüliek arányának növekedésén belül a 70 és 80 év közötti lakosság, valamint a 80 éven felüliek számarányának emelkedése tetten érhető. Ezt a növekvő számú idős populációt a megelőzés, gyógykezelés, rehabilitáció mellett a geriátriai readaptáció módszerével tudjuk segíteni.

A geriátriai readaptáció célja, hogy betegek ne jussanak elfektetve, decubitálódva, csonttá – bőrré soványodva a halálváró kétségbeesés állapotába, mert az eutanáziához vezet.

Ez a jelenség Nyugat–Európában egyre gyakoribbá válik, hazánkban szerencsére tiltják a jogszabályok. Ezért a Geriátriai Szakmai Kollégium az emberhez méltó örömteli, békés idős kor egészségügyi feltételeinek a megteremtésével az önellátás javításán fáradozik.

Az önellátási képesség jelentősége a geritáriában nagyon nagy: az életminőség és az élettartam függ ettől. Ha az önellátás teljes, akkor az egyén, életkortól függetlenül nem szorul segítségre. Amennyiben csökken az önellátás (például baleset vagy műtét miatt), szükség van rehabilitációra, amely teljesen vagy részlegesen korrigálja a funkciókiesést (szükség esetén segítségre szorulhat a beteg), de ezzel megtarthatja az önállóságát (például művégtag használatával).

Tartós önellátási zavar több okból és különböző mértékben állhat fenn. Egyes pszichiátriai betegségeknél, így például Alzheimer kórban, speciális gondozó intézmények igénybevétele szükséges. A mentális betegségeknél kortól függetlenül a beszámíthatóság a döntő. Rákos folyamatok vagy más senyvesztő betegségek végstádiumában a hospice osztályok a palliatív ellátás szakterületei. A magas kort megérő, önellátásra képtelen, már nem rehabilitálható idősök állapotjavító kezelése a geriátriai readaptáció, amely a megelőzés és a szükséges gyógykezelés együttes alkalmazásával idősgyógyászati kórházi és idősotthoni környezetben, de házi betegápolási szolgálat igénybevételével a betegek otthonában is folytatható.

A geriátriai readaptáció az önellátási képesség fokozatos javítására törekszik. Az elfektetés helyett, a multimorbiditást figyelembe véve személyre szabott egyéni állapotjavítás alkalmazásával szomatikus (roboráló étrend, bő folyadékfogyasztás), mentális (memória fejlesztés, időskori depresszió elleni küzdelem), spirituális (lelkipásztori ellátás) és szociális (szeretetteljes légkör) fejlesztés javasolt.

Rehabilitáció: helyreállítás (különböző szakterületeket érintő kóros történések utáni funkciójavítás pl. traumatológia, kardiológia, neurológia stb.)

Readaptáció: újra alkalmazkodás bármely fizikális vagy mentális csökkent működéshez (Pl. az idősödéssel összefüggő szervezeti változások következményeinek megállítása, enyhítése, visszafordítása: további állapotromlás megelőzése) A geriátriai readaptáció a nem rehabilitálható idős betegek állapotjavító kezelésének lehetőségeit foglalja össze. Aki már nem rehabilitálható, de pszichésen hozzáférhető és nem is végstádiumú haldokló, az readaptációs kezeléssel visszanyerheti az önellátás egyes elemeit, ami mind a beteg, mind a környezet számára az életminőség javulását jelenti.

Eredmény akkor várható, ha a beteg bizalmát megnyerjük, ha látja, hogy hiszünk abban, hogy állapota javítható, ha megtaláljuk a mentális és szomatikus terhelés optimumát az együttműködéshez. Legfontosabb azonban az, hogy megtapasztalja, hogy gyengén, öregen is fontos nekünk.

Kalkuttai Szent Teréz anya módszere („*Kis dolgokat nagy szeretettel*”) biztos garancia a sikerre. A beteg először félve, majd örömmel együttműködik és visszanyeri járóképességét, testsúlya növekszik. A szeretet és a hitélet a biztos ellenszer az eutanáziával szemben.

A readaptáció hivatalos módszertanát az Egészségügyi Szakmai Kollégium Geriátria és Krónikus Ellátás Tagozata 2021 -ben dolgozta ki, amely az Egészségügyi Közlöny 2021/22. számában jelent meg. A Magyar Bioetikai Szemle 2021/3. számában cikket közöltek „Az életvégi egészségügyi ellátás új lehetősége, a geriátriai readaptáció” címmel. A Geriátriai readaptáció c. szakkönyv 2022. szeptember 29 -én jelent meg a Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért (továbbiakban: KINCS) gondozásában.

A Magyar Gerontológiai és Geriátriai Társaság kongresszusán (Pécs, 2022. szeptember 30 - október 1.) poszter-bemutatón ismertette Főorvos Asszony a geriátriai readaptáció eredményességét, és a KINCS - kiadónak köszönhetően 100 db e-könyvet kiosztott a résztvevők között. Az idősgyógyászat szakemberei ezáltal közvetlen tájékoztatást kaptak.

A kongresszus célja volt a geriátriai readaptáció ismertetése: a nem rehabilitálható, multimorbid, 65 éven felüli betegeket ellátó kórházi krónikus vagy geriátriai osztályokon, valamint szakápolási intézményekben gyakorlattá váljon a komplex állapotjavító kezelés:

- az elfektetés szövődményei elleni megelőzés
- a mind teljesebb önellátás elérése az ismertetett szemlélettel és módszerekkel,
- a személyi és tárgyi feltételek meghatározása: az egészségügyi jogszabályokkal összhangban, a geriátria hazai fejlődése és fejlesztése, a békés, nyugodt idős kor érdekében.

Dr. Blaskovich Erzsébet főorvos asszony hangsúlyozta, hogy az idősellátás mindig összetett és sokszor megterhelő feladat, nincsenek sémák. Minden betegnek más a diagnózisa, más az egyénisége, és más a családi háttere. Éppen a nehézsége adja meg a geriátriai readaptáció értékét. A minőségi idősellátás célja nem feltétlenül az élettartam meghosszabbítása, elsősorban az élet minőségén kell javítani szeretettel és türelemmel, hogy ne lépjen fel a magány, az életkedv megmaradjon és az eutanázia gondolata fel se merüljön.

5. napirend: „*Human Rights 75 Initiative*”elnevezésű kezdeményezés bemutatása

Előadó: Dobrosi Balázs mb. főosztályvezető, Nemzetközi Szervezetek Főosztálya
Külgazdasági és Külügyminisztérium

Dobrosi Balázs mb. főosztályvezető úr kifejti, hogy az 1948-ban elfogadott Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata idén 75 éves, ebből az alkalomból az ENSZ Emberi Jogi Főbiztosi Hivatala kezdeményezést indított. A cél az, hogy az emberi jogok egyetemességét és oszthatatlanságát előmozdítsák. A kezdeményezés fő elemei: dialógusok és konzultációk áprilistól októberig (információgyűjtés), havi tematikus ENSZ kampányok (júniusban a nők jogai kerülnek fókuszba), december 11 -13. között pedig magas szintű rendezvényt szerveznek, ahol elfogadásra kerül a kezdeményezés eredményeinek összegzését tartalmazó közös nyilatkozat.

Az ENSZ az önkéntes kötelezettségvállalásokat (ún. pledges) is ösztönzi. Az ENSZ valamennyi tagállamát biztatja, hogy tegyen legalább egy, legfeljebb öt vállalást. A kötelezettségvállalások lehetnek már megtett erőfeszítések vagy valamely nemzetközi, illetve regionális szervezet keretében megfogalmazott ajánlások. A kötelezettségvállalások belföldi, regionális vagy globális szinten is történhetnek, akár kollektíven, akár csoportosan.

Minden államot arra buzdítanak, hogy szervezzenek országos párbeszédet, amely egy vagy több kötelezettségvállalást eredményezhet. Egyenlő figyelmet kell fordítani a civil, a politikai, a kulturális, gazdasági vagy szociális jogokra is. Az emberi jogokon alapuló megközelítést kell követni és be kell építeni ún. SMART-okat (specifikus, mérhető, releváns, időhöz kötött).

A kötelezettségvállalások lehetnek jogi (például új politikák vagy jogszabályok bevezetése vagy felülvizsgálata, az emberi jogok előirányzatának növelése, emberi jogi egyezmények vagy fakultatív jegyzőkönyvek ratifikálása, független nemzeti emberi jogi intézmény létrehozása), gyakorlati (például konzultációk, kampányok) vagy pénzügyi jellegűek (támogatás az ENSZ Emberi Jogi Hivatala vagy az emberi jogi rendszer más résztvevője számára) is.

A megvalósításban az államoknak lehetnek partnerei is, úgy mint az OHCHR és az ENSZ országos csapata, nemzeti emberi jogi intézmények, civil szervezetek, női csoportok, jogvédők, vallási szereplők, fiatalok, áldozatok, túlélők.

A kötelezettségvállalások online (<https://ee.humanitarianresponse.info/x/c8zBZ22hl>) történhetnek és a 2023. decemberi magas szintű fórumon hozzák őket nyilvánosságra.

Dr. Beneda Attila hozzáfűzi, hogy amennyiben bárkinek kérdése, javaslata van, azt juttassa el az Emberi Jogi Munkacsoport Titkárságának.

6. napirend: Egyebek

Kusovszky Judit (Idősek Tanácsa tagja) kéri, hogy a használati cikkekhez legyen nyomtatott, magyar nyelvű használati utasítás, amely nagyban segítené az időseket.

Egyéb észrevétel nem merült fel, így **Dr. Beneda Attila** helyettes államtitkár megköszönte a részvételt és lezárta az ülést.

Hangfelvétel alapján készítette: dr. Tollas Orsolya vezető-kormányfőtanácsos

Látta: Megyeri Gabriella csoportvezető

Jóváhagyta: Dr. Beneda Attila, családügyekért felelős helyettes államtitkár